

Keď sa spojí jednoduchosť s tradíciou

Zuzana Dobrovičová a Katarína Podlucká sú dve kamarátky – výtvarníčky tvoriace z prírodných materiálov. Inšpirované tradíciou v súlade s jednoduchosťou tvarov a línii sa rozhodli prepojiť drevo s vlnou. Pod značkou *moruša dizajn* spoločne vyrábajú drevené zvieratká doplnené plstným kožuškom či inými súčasťami z vlny. Zaujímavosťou zvieratiek určených na hranie je ich variabilnosť. Drevené časti sú zaoblené a dokonalo vyhladené, aby sa dali dobre uchopiť. Kožušky sa dajú vyzliecť či nanovo navliecť, vlnené nožičky je možné odviazať a priviazať späť.

Martina Bizovská

← Zuzana Dobrovičová (vľavo) a Katarína Podlucká ako účastníčky súťaže *Kruhy na vode*. V popredí drevené zvieratká z ich tvorby. Foto: Andrea Némethová

staví spojenie dreva a vlny, ale vyšlo to. Keďže sme učiteľky a učíme najmä deti, tvorba pre ne nám bola najbližšia. No stále viac nás láka „vyrásť“ a tvoriť produkty aj pre dospelú klientelu.

Ako vznikla značka *moruša design*?

Z. D.: Moruša je moje obľúbené slovo. Krásne znie. Mám ju spojenú s detstvom, s mojou babkou, ktorá moruše nazývala drevenými jahodami. V nich som objavila drevo. Ďalšiu spomienku mám s mamou, ktorá ma brávala so sebou do školy. Spoločne sme čakali na zastávke, pri ktorej rástla moruša. Jej plody mi veľmi chutili a páčilo sa mi, že sú rôznych farieb. Keď si spomeniem na detstvo, v ústach mám chuť obľúbených jedál, nos plný vôní a cítim teplo, ktoré vychádza z teplých vlnených svetříkov a diek. Tam je zas Katkina vlna. Dizajn je náš, sú to naše nápady, podieľame sa na ňom obe počas vymýšľania nových vecí.

K. P.: Myslím si, že Zuzka vypovedala všetko. Pre mňa je zaujímavé, že mnoho ľudí tieto plody a stromy nepozná. Rastú napríklad aj v Petržalke a všetky tam popadajú. Keď idem okolo, vždy si pár oberiem. Moruša – to slovo sa mi páči.

Čím sa pri tvorbe inšpirujete?

Z. D.: Inšpiráciu čerpám z prírody. Milujem lesy, kvety, chrobáky, zvieratá. Veľkou inšpiráciou je pre mňa ľudová tvorba, remeslá, v ktorých chcem pred-

Prezraďte nám o sebe viac. Odkiaľ pochádzate, kedy a ako ste sa dostali k tvorbe? Tvoril niekto vo vašej rodine?

Z. D.: Pochádzam z Trenčína, ale od strednej školy som žila na strednom Slovensku, kde som študovala v Kremnici (okres Žiar nad Hronom) na Škole úžitkového výtvarníctva odbor reštaurovanie a konzervovanie nástenných malieb a štukatérskych výzdob. Po strednej škole som pokračovala v štúdiu výtvarného odboru na vysokej škole v Banskej Bystrici. Tam som sa spoznala s Katkou Podluckou. Tvorím od malička, môj otec je výtvarník, študoval dizajn v Kremnici a je pre mňa veľkým vzorom. Brával ma do ateliéru, kde som ho najprv pri práci len sledovala. Keď som podrástla, začala som mu pomáhať.

K. P.: Narodila som sa v Kežmarku, neskôr sme sa presťahovali do Banskej Bystrice, kde som na vysokej škole stu-

dovala odbor filozofia – výtvarná výchova. Tvorila som od detstva. Celé detstvo, počas základnej aj strednej školy, som navštevovala základnú umeleckú školu v Banskej Bystrici. V širšej rodine mám sesternice, ktoré sú tiež umelecky zamerané. Jedna je architektka, druhá sa venuje tvorbe z textilu. Aj môj brat v detstve veľa kreslil, ale nevybral sa touto cestou.

Čo vás primalo tvoriť spoločne?

Z. D.: S Katkou sme sa stretli po ukončení štúdia na vysokej škole. Naše životy sa veľakrát prepletali aj v spojení s Trenčínom a aj neskôr – dokonca sme spolu chvíľku bývali. Máme veľa podobných záľub a myslím si, že aj náš vkus je rovnaký. A pri našich spoločných kavičkách a piatkových tvorivých dopoludniach, keď sme sa stretli a tvorili, každá to svoje, sme vymýšľali spoluprácu. Po pravde, spočiatku som si nevedela pred-

↑ Vyšivaná brošňa z tvorby Zuzany Dobrovičovej, schválené Výtvarnou komisiou ÚLUV-u. Foto: archív ÚLUV-u

← Kone z dreva doplnené vlnenými súčasťami. Foto: Zuzana Dobrovičová

kračovať ďalej a šíriť ich. Drevo a vlna boli na Slovensku odpradáva a my len pokračujeme v ich ďalšom spracovávaní.

K. P.: Inšpirácia prichádza sama, keď sa stíšim. A áno, príroda je veľká učiteľka a inšpirácia. Mám veľmi rada prácu s prírodninami. Veľmi sa mi páči prepájať staré remeslo a vymýšľať nové tvary, kombinovať materiály. Aj pri plstení vymýšľam, s akým ďalším materiálom možno spojiť vlnu. Preto ma nadchlo spojenie dreva a vlny. Jemné, tvárne a pevné, stabilné.

Odkedy spolupracujete s ÚLUV-om?

Z. D.: S ÚLUV-om spolupracujem krátko. Prvýkrát sme sa spoločne predstavili verejnosti na súťaži *Kruhy na vode* v roku 2018. Postúpili sme do užšieho výberového kola, a hoci sme nezískali cenu, bol to pre nás obrovský úspech. Naše zvieratká v kožuškoch si dokonca našli miesto aj v Múzeu ľudovej umeleckej výroby. Následne sme ich skúsili predstaviť aj výtvarnej komisii ÚLUV-u, ktorou prešli, a tak ich dnes môžete nájsť v predajniach ÚLUV-u. Svoju vlastnú tvorbu som sa rozhodla predstaviť až minulý rok. Ide o vyšivované drevené zvieracie brošne, ktoré sa tiež stali sortimentom predajni.

K. P.: Ja s ÚLUV-om spolupracujem dlhšie, odkedy som sa začala venovať plsteniu. Marí sa mi, že zamestnanci ÚLUV-u nás objavili na Radvanskom jarmoku v Banskej Bystrici. S kamarátkou sme tam mali stánok, kde sme predvážali výrobu v rámci osvetového

strediska. Začala som robiť plstené odevné výrobky, čiapky a rukavice, postupne vesty. Nakoniec spolupráca s ÚLUV-om vyplynula aj do spoločnej výstavky *Lsti plsti a Vykrojenô*. V ÚLUV-e som viedla aj kurzy plstenia pre dospelých, párkrát aj letné remeselné kurzy pre deti. Som vďačná, že ma ÚLUV pozýva na svoje podujatia, napríklad *Dni majstrov ÚLUV*.

Vo vašej tvorbe pre ÚLUV nájdeme drevené zvieratká doplnené plstným kožuškom či inými súčasťami z vlny. Zaujímavosťou je, že zvieratká sú variabilné. Akým spôsobom vznikajú? Pre koho sú určené?

Z. D.: Drevo mám na starosti ja. Kreslím zvieratá podľa skutočnosti a potom ich štylizujem, aby boli čo najjednoduchšie. Mám rada čistý dizajn. Následne príde Katka, zoberie ceruzku a začne prekreslovať telíčka tak, aby sa na ne dal obliecť kožušok či navliecť nožičky. To, aby zvieratká stáli a deti si ich vedeli samy poskladať, aby to bola hra a zároveň didaktická hračka, ktorá v deťoch niečo rozvíja, nám vyplynulo z procesu. Raz sa nás jedno dieťa držiac našu hračku opýtalo: „A čo robí táto hračka?“ Až vtedy nám napadlo, že musíme hračky variovať. Vďaka tomu rastú s deťmi. Najprv ich dostanú poskladané, oblečené a keď sú väčšie, pokúšajú sa ich rozobrať, oddeliť jednotlivé časti, vypliesť. Hračky sú určené deťom od batoliat. No kupujú si ich aj niektorí dospelí – len tak pre radosť.

K. P.: Áno, väčšinou je proces tvorby taký, ako ho popísala Zuzka. Najlepšie však je, keď sa stretne a vymýšľame, hľadáme tvar postupne. Keď je hotový, nazväčšujem si ho, vymyslím formu na plstenie a tiež spôsob, akým by sa mohol kožušok navliekať.

Čo všetko okrem zvieratiek nájdeme vo vašej tvorbe?

Z. D.: Nejde len o výrobky na hranie. Každá z nás má svoju vlastnú tvorbu, v ktorej pokračujeme a možno aj na seba naväzujeme. Obe robíme brošne, ja drevené maľované alebo vyšivované. Už dlhšie máme v pláne vyrábať náušnice. Katka ich tvorí z plsti, ja dorábam drevené, a tak tam opäť bude prienik nás oboch. Drevo a farba. Chytilo ma vyšivanie, preto svoje drevené dekorácie alebo bižutériu vyšivám. Obe máme ešte spoločný projekt, ktorý by sme chceli predstaviť v ďalšom ročníku súťaže *Kruhy na vode*. Nebudem prezrádzať viac, ale vychádzame z ľudovej slovesnosti.

K. P.: Áno, každá máme aj vlastnú tvorbu. Spájajú nás menšie vecičky. Ja sa venujem tvorbe z vlny – plsteniu. Tvorím rôzne odevné doplnky: čiapky, rukavice, šály, vesty. A potom ma láka experimentovanie so šperkom – náušnicami či brošňami. Tieto malé vecičky si často vyžadujú rovnako veľa času ako väčšie veci, len to nevidno na prvý pohľad. Rada vlnu kombinujem s drevom alebo kovom a rôznymi korálkami. Mám rada kontrast lesku a matnej vlny. ■

HĽADÁME VÝROBCOV

Ste výrobca, no nie ste v kontakte s ÚLUV-om a mali by ste o spoluprácu záujem? Konzultujte svoju tvorbu e-mailom, telefonicky alebo osobne v našich strediskách v Bratislave, Banskej Bystrici či v Košiciach. Radi vám poradíme, usmerníme vás, porozprávame sa o veciach, ktoré vás zaujímajú. Možno raz v budúcnosti spoznajú naši čitatelia aj váš remeselný príbeh...

Viac informácií na: <http://www.uluv.sk/sk/web/servis-pre-vyrobco/>